

Til Olje- og energidepartementet
verdiskaping@oed.dep.no

Deres ref:

Vår ref: HPR

Dato: 10.12. 2020

Innspill til "Veikart hydrogen" fra Norsk Industri

Norsk Industri er glade for OEDs og regjeringens økte satsing på hydrogen, inkludert at Norge slutter seg til den europeiske satsingen for innovasjons- og industrisamarbeid (IPCEI). Norsk Industri ber om at veikartet blir målrettet og konkret i forhold til norske ambisjoner for 2030/2050, CO₂-reduksjoner, arbeidet med EU og behovet for industriomlegging.

Vår største energikunde, EU, setter stadig mer ambisiøse klimamål og Norge har absolutt muligheten til å forbli en relevant energileverandør ovenfor EU i tiårene fremover. Norge må tilby utslippsfri energi basert på hydrogen fra naturgass med CO₂-lagring, havvind, sammen med strøm og hydrogen fra elektrolyse fra fornybar kraft. Vi har naturressurser, fagmiljøer, industri og kompetanse til å ta en ledende posisjon i forhold til EUs ambisjoner.

Hydrogen kan eksporteres i nye eller eksisterende rørledninger, eller videreforedles til ammoniakk og syntetisk diesel/bensin for mellomlagring i stor skala. Hydrogen kan også brukes til direkte industriell avkarbonisering ved å erstatte kull og naturgass i mange industriprosesser.

Prosessindustrien er Norges nest største eksportbransje. Skal Norge utvide bredden i mulige eksportprodukter og bidra til flere arbeidsplasser er det viktig at energiressursene tas i bruk i Norge og at det skapes ytterligere verdier. Med en helhetlig verdikjedetilnærming og tilrettelegging for økt bruk og videreforedling av hydrogen i industrien, legges grunnlaget for virksomhetenes videreutvikling, nyetableringer og eksportvekst i årene fremover. Landbasert industri kan sikres nye muligheter innen foredling av CO₂-sertifiserte energi produkter som gjødsel, syntetisk drivstoff, metall og legeringer. Energikrevende tjenester som datasentre og produksjon av batterier og hydrogen elektrolysører, bør kunne legges til Norge.

Norske myndigheters annonsering av "Langskip" 21. september 2020 var svært viktig, og er en forutsetning for mange andre pågående og planlagte lavkarbonprosjekter i industrien. Dette vil også være knyttet til økt bruk av hydrogen som energibærer i industri og maritim aktivitet. Langskip er et storskala CO₂-håndteringsprosjekt som understøtter ren hydrogenproduksjon fra naturgass.

Norsk Industri sine medlemsbedrifter har over tid arbeidet både med havvind og med hydrogen som energibærer, i det bredt sammensatte utvalget "Fornybar energi til havs", og gjennom Prosess 21. NHOs arbeid med "Grønne elektriske verdikjeder" viser at leverandørindustrier som ønsker grønn omstilling fremdeles sliter med realiseringen av nye forretningsmuligheter, verdikjeder, og med å skape nye eksportmuligheter. Et tidlig hjemmemarked for både havvind, hydrogen og grønn prosessindustri er derfor viktig for å omstille og skape ny norsk industri, kompetanse og teknologi, på samme måte som dette i sin tid ble utviklet innen olje og gass sektoren.

Norsk Industri anbefaler samarbeid mellom det offentlige og industrien for å etablere ordninger for å sikre langsiktighet og forutsigbarhet for hydrogen for både produsenter og konsumenter gjennom for eksempel krav i offentlige innkjøp og anbudsprosesser, evt. ved offentlig deltagelse på eiersiden i enkelte settinger.

Det bør etableres langsiktige støtte- og garantiordninger for investering og drift slik at private aktører oppnår en akseptabel avkastning på omlegging til ren produksjon i en overgangsperiode. Prissikringskontrakter kan være et aktuelt virkemiddel.

Norges relevans som energinasjon må bevares gjennom aktiv dialog med EU om langsiktige avtaksavtaler om eksport av store mengder ren energi (fornybar strøm og ren hydrogen).

Videre planlegger industrien å gjennomføre et "Joint Industry Project" der industrien og forskningsinstitutter ser på konkrete prosjekter og muligheter ved en energiomstilling med stor satsning på hydrogen. Prosjektet vil se på konkrete prosjekter i hele landet, basert på ren energi til konkurransedyktige betingelser, herunder både vannkraft, vindkraft, hydrogen og tilgang på CCS-infrastruktur. Dette bygger dessuten videre på Norsk Industris oversikt fra i vår om [Industriprosjekter som kan ta Norge videre](#). Skal de realiseres trengs rammevilkår og et offentlig virkemiddelapparat tilpasset industriens behov på en rask og dynamisk måte.

Det norske virkemiddelapparatet og EUs virkemidler må virke sammen og forsterke hverandre. Frivillige avtaler er en suksess som leverer kostnadseffektive utslippskutt. Vi trenger målrettede tiltak som gir stor klimaeffekt i Norge og som samtidig bygger/sikrer lønnsomme eksportarbeidsplasser. ETS er ikke tilstrekkelig for å få gjennomført klimatiltak i det tempoet vi trenger. Ytterligere virkemidler må til. Norge må se klimatiltak og industriutvikling i sammenheng.

Norsk Industri ser behov for endringer i Enovas mandat. Dagens mandat gjør at de ikke blir en reell aktør for å risikoaavlastning og heller ikke samvirker godt nok med EUs virkemidler. Uten teknologisk risikoaavlastning i det norske virkemiddelapparatet vil mulige norske flaggskipprosjekter nedprioriteres av industrien. Nytt mandat for Enova bør hensynta hovedrapporten fra Prosess21 (januar 2021).

Norge må i større grad få gevinster av å investere i forskning, innovasjon, test og piloter. Det krever virkemidler for realisering av store industriprosjekter innenlands, på samme måte som EU gjennomføring av Green Deal og vår egen oppbygging av en verdensledende olje- og gassnæring. Konkrete mål og tiltak for industriell verdiskaping i sektorer hvor Norge har særlige komparative fortrinn må følges av målrettede virkemidler for å sikre realisering av verdiskapingspotensialet.

I EU tas det nå i bruk offentlig-privat samarbeid på område etter område, blant annet i form av såkalte IPCEI-samarbeid. Det er viktig å utnytte handlingsrommet slike samarbeid gir rom, slik at vi får fart i investeringene og bygger nye lønnsomme verdikjeder i Norge.

Norsk Industri bidrar gjerne med ytterligere innspill og samarbeid i forbindelse med myndighetenes arbeid med et hydrogen veikart, og vi håper det kan videreføres en god dialog i tiden fremover.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier Hansen
Adm. dir. (sign.)